

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 22. 7. 2013
Č. j.: SRS 039828/2013

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 15 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 8. 7. až 21. 7. 2013

1. Počasí

V období od 8. 7. do 21. 7. bylo velmi vyrovnané, slunečné, teplé, až velmi teplé a suché počasí. Minimální ranní teploty se pohybovaly především mezi 8 °C až 16 °C, výjimečně dosahovaly vyšších hodnot. Odpolední teploty se pohybovaly v rozmezí od 19 °C do 30 °C. Jasný až polojasný ráz počasí byl přerušen pouze přechodem studené fronty ve dnech 12. 7. a 17. 7. V těchto dnech klesly teploty na výše uvedená minima. Srážky se vyskytovaly ojediněle, především v severovýchodních horských oblastech (Jizerské hory a Krkonoše) a jejich blízkém okolí. Vlivem absence srážek v nižších a středních polohách, byla oblast Ústeckého kraje (mimo poloviny Šluknovského výběžku) zařazena již 15. 7. mezi oblasti postižené výjimečným suchem (stupeň č. 4). Z Libereckého kraje byla do stupně č. 4 zařazena úrodná oblast podél jižní hranice kraje. Horské a podhorské oblasti Libereckého kraje byly Českým hydrometeorologickým ústavem (hodnocení monitoringu zemědělského sucha) zařazeny do stupňů 1 až 3 (počínající až výrazné sucho). Předpovědi pro následující týden předpokládají pokračování počasí s letními až tropickými teplotami a beze srážek. Výraznější srážkovou činnost by mělo přinést počasí okolo 30. 7.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Téměř ve všech okresech začala sklizeň ozimého ječmene. Na sklizeň navazuje odvoz slámy a příprava ploch pro nový osev ozimých řepky. Současné velmi teplé počasí urychluje dozrávání ostatních obilovin. Dále byla dokončena první seč TTP a začíná sklizeň otav. V nižších polohách probíhá sklizeň raných brambor, zeleného hrachu a zelí. V ovocných školkách se očkuje a v sadech dozrávají první meruňky, sklizeň třešní se chýlí ke konci a začíná sklizeň višní, pokračuje sklizeň rybízu.

Porosty postižené povodněmi jsou poškozené, místy odumřelé, plodiny na ostatních plochách jsou v dobrém zdravotním stavu. Ozimé řepky dozrávají jen velmi pomalu. Porosty cukrovky, slunečnice a kukuřice rostou rychle, na mnoha porostech je stále znatelný jarní růstový deficit. Zdárný vývoj těchto plodin začíná ohrožovat velký nedostatek vláhy.

Z ochranných opatření pokračovalo především průběžné fungicidní a insekticidní (dle potřeby) ošetření brambor, cukrovky, chmele, jádovin a vinné révy.

OBILNINY

V okrese Litoměřice (Charvátce u Martiněvsi, 16. 7.) byl pozorován opětovný plošný kalamitní výskyt dospělců **hrbáče osenního (*Zabrus tenebrioides*)**. Většina brouků je pozorována na klasech obilnin až v odpoledních hodinách, při slunném a teplém počasí.

Brouci jsou 14-17 mm dlouzí, na horní straně černí, na spodní straně smolně hnědí. Larvy jsou bělavé s tmavohnědou až černou hlavou a předohrudí. Na vrchní straně ostatních hrudních a zadečkových článků obdélníková hnědá políčka, na hrudi 3 páry silných nohou a na posledním článku 2 tupé výčnělky. Dosahují délky až 3 cm. Škodí jen larvy.

Na podzim a záhy na jaře jsou viditelné zasychající chomáčky larvami rozžvýkaných listů v podobě zkroucené rozcupované koudele. V jejich blízkosti jsou v půdě otvůrky kolmých chodbiček. Podobné otvůrky způsobují žížaly. Napadení se obvykle šíří frontálně od okrajů pozemků.

Ke škodám dochází v oblastech se suchým klimatem a těžkými jílovitými půdami. Intenzita výskytu hrbáče osenního v jednotlivých letech kolísá. Rozhodujícím je počasí v srpnu a září. Jestliže je sucho, hrbáč klade málo vajíček. Vývoj larev je zbrzděn. Vzdávající rostliny jsou napadány ještě poměrně málo škodlivými larvami 1. vývojového stupně. Navíc přirozená úmrtnost larev je značná. Naopak, jestliže je v srpnu a v září vlhko, larvy se líhnou dříve, před vzejitím ozimů. Živí se výdrolou obilí a pýrem. Ozimy jsou napadány škodlivějšími larvami 2. a 3. vývojového stupně.

K ochraně obilnin pomáhá osevní postup, při kterém dochází ke střídání s luskovinami a řepou a důsledné odstraňování výdrolu obilí a pýru. Chemické ošetření je účelné jen do fáze sloupkování. Porosty se chemicky ošetřují na základě výsledků půdních výkopů, jestliže se zjistí na ozimé pšenici na 1 m²:

na podzim: - po vzejití 0,5 larev 3. instaru nebo 3-6 larev 1. instaru

- při odnožování 3-6 larev 2. nebo 3. instaru

na jaře: - 3-4 larvy

(Larvy 1. instaru dosahují délky 11 mm, 2. instaru 21 mm a 3. instaru 30 mm).

PŠENICE OZIMÁ (RF 77-89 BBCH, tj. pozdní mléčná zralost až plná zralost: zrno je tvrdé, jen s obtíží je lze nehtem palce zlomit)

První slabý výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** v klasech byl pozorován v okrese Děčín (Vilémov, 16. 7.).

V okrese Most (Havraň, 17. 7.) pokračuje slabý výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** na porostech s ještě převládajícími zelenými odnožemi, silný výskyt byl pozorován v okrese Louny (Lipenec, 18. 7.).

V okrese Liberec (Chrastava, 10. 7.) byl zaznamenán první výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** v klasech a střední výskyt na listech.

První, velmi slabý, výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula vailandiae*)** byl shledán v okrese Děčín (Vilémov, 11. 7.).

První výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** v klasech byl pozorován v okrese Liberec (Chrastava 10. 7.).

V okrese Louny (Lipenec, 18. 7.) byl zaregistrován první výskyt **kyjatky osení (*Sitobion avenae*)** v klasech.

V okrese Louny (Lipenec, 18. 7.) byl pozorován první výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** v klasech.

V okresech Litoměřice (Zimoř, 11. 7.) a Louny (Lipenec, 18. 7.) byl pozorován první výskyt larev **bejlomorky sedlové (*Haplodiplosis marginata*)** včetně poškození stébla. V okrese Česká Lípa (Kravaře v Čechách, 18. 7.) byl pozorován výskyt velmi vysoký.

V okresech Česká Lípa (Brniště, 18. 7.), Děčín (Vilémov, 11. 7.), Chomutov (Droužkovice, 9. 7.), Liberec (Chrastava, 10. 7.), Litoměřice (Liběšice, 11. 7.), Louny (Lipenec, 11. 7. a Lužec, 1. 7.), Most (Havraň, 9. 7.) a Teplice (Měrunice, 16. 7.) byl ve feromonovém lapači zjištěn první výskyt dospělců **obaleče obilného (*Cnephasia pumicana*)** - výskyt pokračoval po celé sledované období. Zvýšený nálet (50 kusů na 1 lapák) byl pozorován v okrese Semily (Mašov u Turnova, 16. 7.).

Vyskytuje se ve škodlivém množství jen v některých letech a to jen lokálně v nejnižších částech republiky. Obvykle napadá jen okraje porostů. K plošnému napadení dochází jen při přemnožení a při větrném počasí v období migrace housenek. Housenky snižují výnos a znehodnocují zrno.

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není registrován proti obaleči obilnímu žádný přípravek.

V okrese Chomutov (Droužkovice, 9. 7.) byl zjištěn první výskyt larev **plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*)** a **plodomorky pšeničné (*Contarinia tritici*)** v klasech.

JEČMEN OZIMÝ (RF 87-99 BBCH, tj. žlutá zralost: deformace tlakem nehtu irreverzibilní až sklizené zrna)

V okrese Louny (Lubenec, 11. 7.) byl pozorován silný výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) v klasech.

ŽITO OZIMÉ (RF 85-87 BBCH, tj. těstovitá zralost: obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní až žlutá zralost: deformace tlakem nehtu irreverzibilní)

V okrese Louny (Vroutek na Podbořansku) bylo pozorováno polehnutí žita u mnohých porostů.

V okrese Louny (Lužec, 11. 7.) byl při náhodném průzkumu pozorován výskyt námelovitosti žita (*Claviceps purpurea*).

JEČMEN JARNÍ (RF 75-87 BBCH, tj. střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená až žlutá zralost: deformace tlakem nehtu irreverzibilní)

V okrese Litoměřice (Podluský, 18. 7.) byl na listech a pluchách klasů pozorován první výskyt hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*).

V okrese Louny (Telce, 9. 7. a 15. 7.) byl pozorován první (dříve nepsáno) slabý výskyt růžovnění klasů ječmene (*Gibberella zeae*).

V okrese Louny (Telce, 9. 7. a 15. 7.) byl pozorován silný výskyt síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*).

V okrese Chomutov (Jirkov, 9. 7.) byl pozorován první výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*). V okrese Litoměřice (Podluský, 18. 7.) byl na klasech pozorován výskyt střední.

V okrese Louny (Lipenec, 18. 7.) byl pozorován první výskyt larev bejlo morky sedlové (*Haplodiplosis marginata*).

V okresech Česká Lípa (Sosnová, 18. 7.) byl ve feromonovém lapači zjištěn první výskyt dospělců obaleče obilného (*Cnephasia pumicana*).

V okrese Louny (Lipenec, 18. 7.) byl pozorován první výskyt kyjaty osenní (*Sitobion avenae*) v klasech.

V okrese Louny (Letov, 18. 7.) byl v klasech zjištěn střední výskyt kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*).

Přímá ochrany aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

KUKUŘICE (RF 19-37 BBCH, tj. 9 a více listů vyvinuto až 7. kolénko patrné)

Porosty jsou zatím bez výskytu škodlivých organismů. Feromonové lapače na sledování výskytu bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) byly již nainstalovány na většině zvolených pozorovacích bodů. Lokálně musely být umístěny na křoviny těsně sousedící s porosty kukuřice, jejichž dosud malý vzrůst neumožňuje instalaci lapáků přímo na rostliny (např. v okrese Semily dosahují rostliny výšky až ke 2 m, ale na Turnovsku, na Jilemnicku je to jen do 0,5 m. Výskyt škůdce zatím nebyl zjištěn.

LUSKOVINY

BOB OBEČNÝ (RF 71-72 BBCH, tj. asi 10 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až asi 20 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

V okrese Louny (Telce, 8. 7. a 15. 7.) byl pozorován slabý výskyt rzivosti bobu (*Uromyces viciae – fabae*) a silný výskyt strupovitosti bobu (*Didymella fabae*).

HRÁCH SETÝ (RF 69-99 BBCH, tj. konec květu až plodina sklizená)

V okrese Liberec (Chrastava, 10. 7.) byl pozorován první výskyt plísně hrachu (*Peronospora pisi*).

V okrese Liberec (Chrastava, 16. 7.) byl zjištěn silný výskyt **strupovitosti hrachu** (**Ascochyta pisi**).

V okrese Louny (Drahomyšl, 18. 7.) byl pozorován první a zároveň i střední výskyt **rzivosti hrachu** (**Uromyces pisi-sativi**).

V okrese Litoměřice (Litoměřice) byl na neošetřovaných porostech pozorován výskyt larev **obaleče hrachového** (**Cydia nigricana**) v luscích.

OLEJNINY

HOŘČICE (RF 43 BBCH, tj. sklíditelné vegetativní části rostliny dosáhly 30 % konečné velikosti)

V okrese Louny (Orasice, 9. 7.) bylo pozorováno silné zaplevelení **ovsem setým** (**Avena sativa**), **pcháčem rolním** (**Cirsium arvense**) a **pýřem plazivým** (**Elytrigia repens**).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 81-89 BBCH, tj. asi 10 % šesulí vyžrálo /semena černá a tvrdá/ až plná zralost: téměř veškerá zrna na rostlině černá a tvrdá)

Dozrávání řepky ozimé je velmi pomalé, zrna začínají černat, nicméně stonek je ještě zelený. Sklizeň se předpokládá na přelomu července a srpna. Jarní zpoždění a dostatek srážek ve vývoji jsou stále patrné. Některé porosty byly desikovány za účelem urychlení zrání.

V okrese Děčín (Velká Bukovina, 18. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **alternariové skvrnitosti brukvovitých** (**Alternaria brassicae**).

V okrese Děčín (Velká Bukovina, 18. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **fomového černání stonků řepky** (**Leptosphaeria maculans**). V okrese Liberec (Chrastava, 16. 7.) byl pozorován výskyt střední.

V okrese Děčín (Velká Bukovina, 18. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **šedé plísnovitosti brukvovitých** (**Botrytis cinerea**).

V okrese Louny (Hřivice, 18. 7.) byl pozorován první výskyt larev **bejlomorky kapustové** (**Dasineura brassicae**) v šesulích. Silný výskyt byl pozorován ve stejném okrese (Hřivice, 9. 7.).

SLUNEČNICE (RF 53-63 BBCH, tj. květenství se odděluje od listové růžice: krycí listy zřetelně rozpoznatelné od listů až trubkovité květy ve vnější třetině terče kvetou /volné tyčinky a blizny/)

Porosty slunečnice na pozorovacích bodech jsou zatím bez výskytu škodlivých organismů, vlivem teplého počasí rostliny zesílily a zlepšily svůj zdravotní stav, lokálně začínají kvést.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 61-89 BBCH, tj. počátek květu až rostlina plně odumřela)

V okresech Louny (Peruc, 15. 7.) a Chomutov (Droužkovice, 9. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **virové svínutky bramboru** (**Potato leafroll virus**).

V okrese Louny (Peruc, 2. 7.) byly pozorovány slabý výskyt rostlin s podezřením na napadení původcem **bakteriálního černání stonku** (**Pectobacterium atrosepticum**). Pro potvrzení byl odebrán vzorek, u kterého byl 19. 7. laboratorně potvrzen pozitivní výskyt patogena

V okresech Děčín (Vilémov, 16. 7.), Liberec (Chrastava, 16. 7.) a Louny (Zbrašín, 18. 7.) byl pozorován první výskyt **plísně bramboru** (**Phytophthora infestans**). V okrese Semily pokračuje destrukce listové plochy na neošetřovaných plochách u malopěstitelů. V okrese Litoměřice (Dolánky, 17. 7.) byl na sklizených hlízách raných brambor pozorován výskyt slabý.

Na listových stoncích se zprvu mohou vyskytnout ojediněle hnědé, zahrňující skvrny. Na listových úkrojích se objevují první příznaky na okrajích či špičkách: nažloutlé až světle zelené olejovité skvrny, které záhy hnědnou a zasychají. Za vlhkého počasí se skvrny velmi rychle šíří do horních listových pater a zachvacují celé listy a trsy. Na napadených hlízách vznikají na pokožce nepravidelné, často nenápadné, hnědé až olověně šedé skvrny, které se později poněkud propadají. Pod skvrnami se na řezu nachází rezavě hnědé pletivo, neostře ohraničené od pletiva zdravého ("hnědá hniloba"). Tato hniloba později často přechází v hnilobu mokrou (následná infekce bakteriemi), která zničí celou hlízu. **Rozhodující ochranu natě poskytuje nasazení fungicidů. Nať musí být po celou dobu náletu spor chráněna fungicidním přípravkem. Postřiková jácha musí proniknout dovnitř porostu. U raných odrůd brambor se v této růstové fázi proti plísni bramboru již neošetřuje.**

V okrese Litoměřice (Litoměřice, 12. 7.) bylo pozorováno poškození porostu původcem **vločkovitosti hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*)**.

V okrese Semily byl pozorován slabý výskyt larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** u pěstitelů, kteří provedli insekticidní ochranu a silný výskyt larev (místy až s holožírý) u malopěstitelů na neošetřovaných plochách. Silný výskyt larev na pozorovacím bodě byl pozorován i v okrese Děčín (Benešov nad Ploučnicí, 12. 7. a Vilémov, 11. 7.).

Škodí žírem brouků i larev, při přemnožení může docházet k holožírům. Za slunečného počasí v době mezi 9-17 hod. se prochází porostem ve směru výsadby. Při každém průchodu se kontrolují řádky a zaznamenává se počet brouků nebo ohnisek larev. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha. U porostů větších než 10 ha se prochází a prohlíží 0,2 ha. Porost je nutno projít nejméně 4 x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení. Škodlivý výskyt je udáván při překročení hranice 100 brouků nebo 140 ohnisek larev na 1 ha.

Ošetření lze průběžně provádět povolenými přípravky na ochranu rostlin.

V okrese Děčín (Kunratice, 11. 7.) byly **černou zvěří (*Sus scrofa*)** totálně zničeny některé porosty brambor v oplocených zahradách.

ŘEPA CUKROVKA (RF 39 BBCH, tj. plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 15. 7.) byl při náhodném průzkumu pozorován střední výskyt housenek i motýlů **kovolessklece gama (*Autographa gamma*)**. V průběhu sledovaného období byl pozorován v okresech Česká Lípa (Chlum), Litoměřice (Mlékojedy) a Louny (Černochoh a Peruc) slabý (mírně zvýšený) plošný výskyt housenek **múrovitých (*Noctuidae*)**. Na slabších porostech je předpoklad dalších škodlivých výskytů v následujících obdobích.

Výskyt housenek sledujeme prohlídkou 100 rostlin na různých místech. Stupeň nebezpečí posoudíme podle tabulky kritických čísel housenek kovolessklece gama.

Porost musí být ošetřen včas. Přípravky hubí především housenky prvních vzrůstových stupňů. Starší housenky jsou k chemickým přípravkům značně odolné.

Nejvhodnější termín k chemickému ošetření za teplého a slunečného počasí je za 14 dní, za podmračeného a chladnějšího počasí za 15 až 20 dní po signalizaci výskytu kladení schopných imág.

Průměrný počet listů	Kritické množství housenek v průměru na 1 rostlinu
2	0,1
7	0,5
12	3
17	16
20	23
23	24
25	25

CHMEL (RF 51-65 BBCH, tj. poupata v květenství viditelná až plný květ, asi 50 % květů otevřeno)

V okrese Louny (Drahonice, 11. 7.) byl při náhodném průzkumu pozorován slabý výskyt klasových výhonů vlivem plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*). Silný výskyt byl pozorován ve stejném okrese (Počedělice, 15. 7.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Při kontrolách ovocných školek v okrese Litoměřice byly pozorovány první výskyty hnědé skvrnitosti listů kdouloně (*Diplocarpon mespili*) na kdoulích, silné poškození listů a letorostů slivoní sáním hálčivce višňového (*Aculus fockeui*) a silné výskyty vlnovníka hrušňového (*Eriophyes piri*) na hrušních.

Jako ochranu lze doporučit postřik selektivním akaricidem v případě silného napadení.

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 76 BBA, tj. plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

V okrese Litoměřice (Horní Nezly, 19. 7.) byl pozorován silný výskyt mery hrušňové (*Cacopsylla pyricola*).

JABLONĚ (RF 74-78 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/ až plod dosahuje asi 80 % konečné velikosti)

První výskyt strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*) na plodech byl pozorován v okrese Louny (Zelkovice, 11. 7.), na další lokalitě (Libočany, 11. 7.) byl pozorován na listech i plodech silný výskyt. V okrese Most (Vtelno, 10. 7. a 17. 7.) pokračuje výskyt na listech v silné intenzitě a je napadeno téměř sto procent plodů, bez hodnocení intenzity výskytu. V okresech Liberec (Stráž nad Nisou a Liberec, 19. 7.) a Chomutov (Jirkov, 17. 7.) je výskyt této choroby na plodech silný.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejného růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinací obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Most (Vtelno, 17. 7.) byl pozorován první výskyt svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*).

Ošetření v době po odkvětu, kdy jsou listy z větší části vyvinuté, obvykle od 2. poloviny května, je nutné, jestliže se zjistí v průměru 4-6 pohyblivých jedinců svilušky ovocné, svilušky chmelové nebo jiných druhů svilušek na jeden list.

V okresech Litoměřice (Kamýk u Litoměřic, 11. 7.) a Louny (Želkovice, 11. 7.) byl pozorován první výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigera*)**.

V okrese Louny (Libočany, 16. 7.) byl pozorován silný výskyt **drobníčka jabloňového (*Stigmella malella*)** ve feromonovém lapači.

Silný výskyt **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 19. 7. a Malšovice, 15. 7.).

Střední výskyt motýlů **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapačích byl zaznamenán v okresech Děčín (Březiny u Děčína, 19. 7.), Litoměřice (Kamýk u Litoměřic, 11. 7. a 19. 7. a Dobříň, 16. 7.) a Louny (Židovice u Hnojnic, 15. 7.). V okresech Děčín (Březiny u Děčína, 12. 7. a 15. 7.), Chomutov (Jirkov, 17. 7.), Louny (Židovice u Hnojnic, 11. 7.) a Most (Vteln, 10. 7. a 17. 7.) byl zaznamenán výskyt silný. V okrese Louny (Želkovice, 11. 7.) byla zaznamenána již třetí vlna výskytu.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Střední výskyt motýlů **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** ve feromonových lapačích byl zaznamenán v okresech Děčín (Malšovice, 10. 7. a 15. 7.), Chomutov (Jirkov, 17. 7.), Louny (Židovice u Hnojnic, 15. 7.) a Semily (Žernov, 16. 7.). V okresech Most (Vteln, 10. 7. a 17. 7.) byl zaznamenán výskyt silný.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7 - 12 dní po vrcholu letové vlny.

První slabý výskyt **obaleče růžového (*Archips rosanum*)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Děčín (Březiny u Děčína, 8. 7.).

V okrese Louny (Židovice u Hnojnic, 11. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** ve feromonových lapačích.

V okrese Litoměřice (Kamýk u Litoměřic, 11. 7.) byl ve feromonových lapačích zaznamenán první výskyt **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)**.

V okrese Louny (Želkovice, 11. 7.) byl pozorován první výskyt poškození plodů **pilatkou jablečnou (*Hoplocampa testudinea*)**.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 76 BBA, tj. plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

V okrese Louny (Želkovice, 17. 7.) byl pozorován první výskyt **moniliniové hniloby broskví (*Monilinia fructigena*)**.

V okrese Louny (Želkovice, 11. 7.) byl pozorován první výskyt **mšice hnízdotvorné (*Brachycaudus schwartzi*)**.

MERUŇKA (RF 85-87 BBA, tj. plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti až sklizňová zralost)

V okrese Louny (Želkovice, 17. 7.) byly pozorovány první plody s příznaky výskytu **virových neštovic meruňky (*Plum pox virus*)**, výskyt nebyl laboratorně ověřen.

Slivoň (RF 76-77 BBA, tj. plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti, až plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti)

V okrese Louny (Lahovice, 17. 7.) byl pozorován první výskyt **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus*)** na listech, výskyt nebyl laboratorně ověřen.

V okrese Semily (Syřenov, 14. 7.) byl u zahrádkáře pozorován výskyt deformovaných plodů způsobených původcem **puchrovitosti slivoní (*Taphrina pruni*)**.

TŘEŠEŇ (RF 89 BBA, tj. konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V okrese Louny (Lahovice, 11. 7.) byl na plodech zaznamenán první výskyt moniliniové hniloby třešní (*Monilinia fructigena*).

V okrese Louny (Lahovice, 11. 7.) byl na plodech třešní zaznamenán první výskyt larev virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*). V okrese Chomutov (Jirkov, 9. 7. a 17. 7.) byl zjištěn střední výskyt dospělců. Napadení plodů je slabé, vzhledem k ošetření, které plody ochránilo, na cca. tři týdny. Dokončuje se sklizeň nejpozdějších odrůd.

V okrese Louny (Lahovice, 11. 7.) byl na plodech zaznamenán první výskyt mšice třešňové (*Myzus cerasi*).

VIŠEŇ (RF 89 BBA, tj. konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V okrese Mostecku (Vtelno, 10. 7. a 17. 7.) pokračuje střední výskyt dospělců virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*). Napadení plodů larvami tohoto škůdce je slabé. Porost je bez ošetření.

RÉVA VINNÁ (RF 73-75 BBA, tj. bobule velikosti broku, hrozny se začínají převažovat k zemi až bobule velikosti hrachu, hrozny visí)

Ve sledovaném období proběhlo ošetřování porostů proti houbovým chorobám v okresech Litoměřice a Most, na většině lokalit.

V okrese Litoměřice (Velké Žernoseky, 19. 7.) byl pozorován první výskyt padlí révy (*Erysiphe necator*) v hroznech.

ošetřujeme v intervalu 5-14 dní, podle stupně ohrožení porostu (vhodnost podmínek pro šíření, náchylnost odrůdy, výskyt a šíření onemocnění) a typu přípravku, až do fáze zaměkání výjimečně i později.

V okrese Litoměřice (Velké Žernoseky, 15. 7.) byl pozorován první výskyt plísně révy (*Plasmopara viticola*).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15. 9. Na označených keřích se pozoruje 50 listů a 50 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

V okrese Litoměřice (Velké Žernoseky, 19. 7.) byl ve feromonových lapačích zaznamenán střední výskyt dospělců obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*), v okresech Litoměřice (Vetlá, 16. 7.) a Most (Čepirohy) pokračuje výskyt slabý.

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapačích. Ošetření proti 2. generaci účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8 -10 dospělců obaleče jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

ZELENINA

ZELÍ (RF 41-47 BBCH, tj. začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté až dosažení 70 % očekávaného průměru hlávky)

V okrese Litoměřice (Keblice, 18. 7.) byl pozorován první silný výskyt molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*), první střední výskyt dospělců mšice zelné

(Brevicoryne brassicae) a první poškození hlávek housenkami **bělásky řepového (Pieris rapae)**.

První slabý výskyt vajíček a larev **bělásky zelného (Pieris brassicae)** a **osenic (Agrotis sp.)** byl pozorován na pozorovacím bodě v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 16. 7.).

Ošetření proti mšicím i housenkám motýlů je nutné při napadení více jak 10 % rostlin. Zvláště proti housenkám bělásky řepového je nutné včasné ošetření. Pozdější ošetření bývá málo účinné.

LESNÍ DŘEVINY

JEDLE

Střední výskyt **plísně šedé (Botrytionea fuckeliana)** na výpěstcích v lesní školce byl laboratorně potvrzen v okrese Liberec (Oldřichov v Hájích, 10. 7.).

OBECE

Na vlhkých stanovištích po celém zájmovém území okresu Semily se rozšiřuje **tužebník jilmový (Filipendula ulmaria)**.

V okrese Litoměřice (Charvátce, Martiněves a Radešín) je v příkopech u silnic velmi hojný výskyt až 3m porostu **bolehlavu plamatého (Conium maculatum)**, který se šíří dál na obdělávanou zemědělskou půdu.

OSTATNÍ

Ve světelných lapačích byl ve sledovaném období zachycen zvýšený výskyt motýlů těchto sledovaných druhů:

Jestřebí u České Lípy - **kovolesklec gama (Autographa gamma)**

Paceřice u Turnova - **osenice vykřičníková (Agrotis exclamatoris)**, **zavíječ kukuřičný (Ostrinia nubilalis)**

Židovice u Hnojnice - **zavíječ kukuřičný (Ostrinia nubilalis)**

Zavíječ kukuřičný snižuje výnosy a kvalitu zrna. Rozvléká parazitické houby. Zvýšení lámavosti stébel způsobuje sklizňové ztráty. Motýl je hnědožlutý. V rozpětí křídel měří 2,5 - 3 cm. Housenky jsou žlutohnědé. Dosahují délky až 3 cm. Škůdce snižuje výnosy a kvalitu zrna. Rozvléká parazitické houby. Způsobuje zvýšení lámavosti stébel a tím zvyšuje sklizňové ztráty.

Ošetřuje se jen kukuřice na zrna. Pro indikaci ošetření nejsou zatím spolehlivá kritéria. Je nutno zohlednit oblasti, kde se zavíječ pravidelně vyskytuje v silnější intenzitě, náchylnost odrůdy k napadení i vzdálenost porostu od ložské kukuřice. Více bývá napadena kukuřice po kukuřici i kukuřice v těsném sousedství.

Za Oblastní odbor Louny zpracovali: Luboš Pomichálek
Ing. Aleš Janeček